

ONTVANGEN 07 APR. 2020

gemeente
voerendaal

Raadhuisplein 1
6367 ED Voerendaal
Postbus 23000
6367 ZG Voerendaal

T 045 – 575 33 99
F 045 – 575 11 95
E info@voerendaal.nl
W voerendaal.nl

Aan de leden van de Raad en de Commissie
Leefomgeving

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Voerendaal
		71431	31-03-2020
Onderwerp		Behandeld door	Bijlagen
Aanbieding RIB Update RES		Caroline Claassen	1

VERZONDEN 07 APR. 2020

Geachte raads- en commissieleden,

Hierbij willen wij u graag middels bijgevoegde raadsinformatiebrief "Update Regionale Energie Strategie", welke is opgesteld door Stadsregio Parkstad, nader informeren over de laatste stand van zaken rondom het opstellen van het Concept-RES Zuid Limburg.

Wij houden de ontwerpbeleidsregels Regionaal Afstemmingskader Grootchalige Duurzame Energieopwekking (RAK) met de Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal aan bij het indienen van ons bod voor de Concept-RES Zuid Limburg.

Met de raadsinformatiebrief d.d. 3 december jl. hebben wij u geïnformeerd over het aanhouden van de vaststelling van deze beleidsregels naar aanleiding van de Limburgse Zonneladder.

Gedurende het proces om te komen tot de Concept-RES Zuid Limburg is aan Gedupeerde Carla Brugman gevraagd om duidelijkheid te geven inzake de (on)mogelijkheden van grootschalige energieopwekking binnen het Nationaal Landschap Zuid Limburg. Deze duidelijkheid is tot op heden niet gegeven. Op initiatief van wethouder Ruud Braun is er daarom, gezamenlijk met gemeenten Valkenbrug aan de Geul en Gulpen-Wittern, een brief opgesteld gericht aan Gedupeerde Staten om formeel te vragen naar duidelijkheid ten aanzien van het beleid van de provincie. Deze brief gaat binnenkort uit en wordt ondertussen ondersteund door meerdere gemeenten binnen Zuid Limburg.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,

UPDATE REGIONALE ENERGIE STRATEGIE (RES)

Nederland werkt aan een energietransitie. Dat is u vast niet ontgaan. In 2019 is door de regering het Klimaatakkoord gepresenteerd; de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Hierin is vastgelegd dat in 2030 de CO₂-uitstoot met 49% verminderd moet zijn ten opzichte van 1990. Deze forse nationale doelstelling kan alleen worden behaald als elke regio in Nederland daaraan bijdraagt. Dat vergt regionaal maatwerk en daarom wordt er een Regionale Energie Strategie (RES) ontwikkeld.

Deze informatiebrief brengt u op de hoogte van het wat en hoe van de RES in deze regio. En welke rol u en anderen in de gemeente daarin spelen.

Corona-virus

Door de maatregelen die zijn genomen i.v.m. het Corona-virus zijn beperkingen ontstaan om bijeenkomsten met groepen mensen te houden. Vooralsnog wordt 1 juni 2020 als deadline aangehouden voor de concept-RES door het Nationaal Programma RES. Mochten de maatregelen na 6 april verlengd worden, dan kan het zijn dat dit wordt herzien. Wij zorgen ervoor dat ook in die omstandigheden de werkzaamheden doorgaan en raadsleden van gemeenten langs digitale wegen worden geïnformeerd.

Wat is de RES?

In de RES beschrijft elke regio welke energiedoelstellingen zij wil halen, op welke termijn en welke strategie zij hiervoor hanteert. Nederland is opgedeeld in 30 'energieregio's', Zuid-Limburg is er daar één van. Er is voor gekozen om in Zuid-Limburg in drie deelregio's te werken. De Stadsregio Parkstad is één van de drie deelregio's, die een deelRES maken.

Op 1 juni 2020 moet iedere regio een conceptversie indienen. Hierin beschrijft de regio welke bijdrage zij denkt te kunnen leveren aan de totale landelijke klimaatopgave. Ze doet als het ware een 'bod', waarna het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) uitrekent of de bijdragen van alle regio's bij elkaar, voldoende zijn om aan het Klimaatakkoord te voldoen. Als dat niet zo is, zal het Rijk mogelijk extra maatregelen toewijzen. Wilt u snel een korte toelichting op de RES, bekijk dan deze [animatie](#). Wilt u zich verder verdiepen in de RES kijk dan op de website van het [Nationaal Programma](#).

Uiterlijk 1 maart 2021 moet de regio een definitief bod (RES 1.0) bij het Rijk indienen. Voor het bod van de RES-regio Zuid-Limburg worden de plannen van de drie deelregio's samengevoegd. Dit bod moet formeel vastgesteld zijn door gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Besturen van de waterschappen.

Uitnodiging informatiebijeenkomst

Als gemeenteraadslid moet u dus begin 2021 het definitieve bod beoordelen en al dan niet akkoord bevinden. Daarom willen we u graag tijdig betrekken bij de totstandkoming van het uiteindelijke bod in 2021. Hiertoe wordt in elke Parkstadgemeente een informatiebijeenkomst gehouden over het concept bod van de deelRES. De begin april geplande informatiebijeenkomst in uw gemeente is uitgesteld i.v.m. de maatregelen tegen het Coronavirus. Zodra het kan, zullen deze opnieuw worden ingepland. U ontvangt hiervoor een uitnodiging. Vooralsnog hopen wij dat de gezamenlijke bijeenkomst in Parkstad op 11 mei wel doorgaat. U ontvangt hierover nog nader bericht.

Focus van de RES

Bij het opstellen van de RES moeten alle regio's letten op vier belangrijke aspecten:

1. De fysieke leefomgeving: Het nieuwe 'energie landschap' moet ruimtelijk op een zorgvuldige manier moet worden ingepast. Met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.
2. Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak: Verschillende partijen en overheden worden betrokken bij het maken van de RES om te komen tot een zo breed mogelijke acceptatie van de RES zelf en de plannen en projecten die hieruit voortkomen.
3. Energiesysteemefficiëntie: Het is belangrijk dat de keuzes in de RES haalbaar zijn en bijdragen aan een efficiënt energiesysteem. Dit betekent onder andere dat vraag en aanbod op elkaar moeten zijn afgestemd;
4. Kwantitatieve doelen: Alle regio's dragen zo goed mogelijk bij aan het behalen van de doelstellingen van het Klimaatakkoord voor zowel elektriciteit als warmte in de gebouwde omgeving.

RES Zuid-Limburg

Waarom drie deelRES'en in de RES Zuid-Limburg? Elke regio of gebied kent een bestaande en onderscheidende aanpak op het gebied van energietransitie. En elke regio heeft een historisch gegroeide en onderscheidende regionale samenwerking. Van een beperkte samenwerking van drie gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, tot 'los en vrijblijvend' in Maastricht & Heuvelland en niet vrijblijvend via een Gemeenschappelijke Regeling (GR) in Parkstad Limburg.

Er is daarom gekozen om -net als in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg- uit te gaan van één beleid in drie sub-regionale programmeringen (zie de Structuurvisies Zuid-Limburg voor Wonen en Retail). Deze samenwerking is in detail beschreven in de Startnotitie van de RES Zuid-Limburg.

Wat is onze ambitie?

De RES Zuid-Limburg heeft in zijn startnotitie opgeschreven: "Zuid-Limburg wil naar vermogen bijdragen in de energietransitie én de regie op het gebied van energietransitie in eigen hand houden. Met de ambitie om het maximale te halen uit bestaande en toekomstige technologieën, binnen de grenzen van wat ruimtelijk en maatschappelijk aanvaardbaar is."

In de afgelopen maanden is er door inhoudelijke experts hard gewerkt om de bestaande- en verwachte energievraag (elektriciteit en warmte) en technologische potentie voor grootschalige opwek ervan in kaart te brengen. Op dit moment wordt onderzocht wat kwantitatief mogelijk is binnen Zuid-Limburg, waarbij we met één van de meest verstedelijkte gebieden van Nederland, de bijzondere status van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de aanwezigheid van zowel Chemelot als de vliegvelden Maastricht Aachen Airport en Geilenkirchen de nodige uitdagingen kennen voor de grootschalige opwek van hernieuwbare energie.

Wat is de ambitie van de deelregio Parkstad

Met PALET 1.0 en 2.0 hebben de (destijds) acht gemeenteraden in Parkstad al in 2015 unaniem kaderstellend beleid vastgesteld. Hierin is de lat hoog gelegd en is ingestoken op een energieneutraal Parkstad in 2040. In het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0 is voor een eerste periode van 2016-2020 de ambitie vertaald in uit te voeren projecten, maatregelen en acties. Daarmee heeft deze regio al een stevige basis. Het uitvoeringsprogramma PALET wordt straks geactualiseerd en aangepast aan de RES 1.0. Dit leidt tot een Uitvoeringsprogramma PALET 3.1. (2021-2025). Voor Parkstad Limburg blijft de lat daarmee hoog liggen.

Klankbordgroep RES Zuid-Limburg

Elke RES-regio gaat met de samenleving in gesprek over kansen en mogelijkheden. Voor de RES Zuid-Limburg is er een klankbordgroep om met een aantal personen en partners van gedachten te kunnen wisselen over de opgave. Denk hierbij aan een vertegenwoordiging van natuur- en milieufederaties, woningcorporaties, kennisinstellingen, energiecoöperaties en sociaal-maatschappelijke belangen. Door gebruik te maken van de kennis, ervaring en denkracht van deze groep wordt de RES Zuid-Limburg kwalitatief sterker.

College en Gemeenteraad

Een opgave die zo groot en ingrijpend is als de energietransitie kan niet zonder nauw betrokken en goed toegeruste volksvertegenwoordigers. Wat is voorafgegaan en wat staat op de planning?

- Binnen de Stadsregio Parkstad heeft de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid op 9 mei 2019 ingestemd met de Startnotitie van de RES Zuid-Limburg. In de daaropvolgende periode is de Bestuurscommissie structureel geïnformeerd over het RES-proces en de voortgang.
- Op 4 november 2019 zijn de gemeenteraden tijdens een Parkstadbrede bijeenkomst bij Schunck in Heerlen geïnformeerd over de RES en over de relatie met de Transitievisie Warmte. Hierin wordt de overgang naar een duurzame aardgasvrije gebouwde omgeving verder beschreven.
- Nu de eerste resultaten van het onderzoek naar energievraag en de potentie voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) binnen zijn informeren we in de komende periode alle betrokken partijen, inclusief gemeenteraden, hierover. Deze informatiebrief is een eerste stap.
- Iedere gemeente organiseert een moment waarop de gemeenteraad bijgepraat wordt over de concept-RES Parkstad. Wij willen daarbij vooral ook in gesprek gaan.
- Op 11 mei is bij Parkstad Limburg een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd. Het is nog onduidelijk of – en op welke wijze – deze door zal kunnen gaan. Vanuit het Nationaal Programma wordt druk gezocht naar alternatieve mogelijkheden voor (digitale) communicatie. U ontvangt hierover nader bericht.”
- De Concept-RES wordt vastgesteld door de Gedeputeerde Staten, de Colleges van B&W (voor Parkstad gebeurt dit via de Bestuurscommissie) en de Waterschapsbesturen en vervolgens op 1 juni 2020 aangeboden aan het Nationaal Programma RES. Het document wordt ter kennisgeving voorgelegd aan gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemeen Besturen van Waterschappen.
- Gemeenteraden betrekken we bij het opbouwen en de totstandkoming van het definitieve bod en daarom vinden nu informatiebijeenkomsten plaats over het concept. Ná 1 juni 2020 worden gemeenteraden daarnaast ook formeel in het besluitvormingsproces betrokken. Wij informeren u hierover tijdig.
- De definitieve RES (de zgn. RES 1.0) wordt op 1 maart 2021 aangeboden aan het Nationaal Programma RES. Deze wordt geaccordeerd door Gedeputeerde Staten, de colleges van B&W en de Waterschapsbesturen en formeel vastgesteld door gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Besturen van de Waterschappen.

Vooruitblik

Op dit moment wordt het concept-bod van de Parkstad-gemeenten verder uitgewerkt.

Op 18 maart is een eerste conceptversie van de RES aan de Bestuurscommissie Ruimte & Duurzaamheid van Parkstad Limburg opgeleverd. Deze zal in de komende tijd worden getoetst bij de verschillende betrokkenen en belanghebbenden.

Op 13 maart jl. is de opgehaalde informatie gedeeld met Enexis, de netbeheerder van de elektriciteit- en gasnetten in Parkstad, zodat zij de netimpact en haalbaarheid van de voorgestelde maatregelen kunnen bepalen. Hierbij wordt o.a. gelet op de haalbaarheid voor 2030, het ruimtebeslag van de infrastructuur en de kosten die gemaakt worden voor het maken van de aanpassingen aan het energienet. Op basis van deze analyse wordt het concept-bod aangepast.

Ook bewoners zullen in de komende fase nauwer worden betrokken. Er wordt nu door een communicatieteam nagedacht over hoe de burgerparticipatie vorm krijgt na het vaststellen van de conceptversie van de RES Parkstad.

Freed Janssen,
Portefeuillehouder PALET Stadsregio Parkstad Limburg